

Okolí velkostatku Mirešovice.

Kreslil a maloval dle skutečnosti Vilém Richlý 1892.

Žulové plotny s kříži a neb jen kříže žulové nesahají dále, než, dle, na některých čitelném letopočtu, do začátku 16. století. Možno, že některý z nich, bez letopočtu starší jest. Dle pověstí, které se v lidu udržely, velmi často milných, pak dle nápisů skrovných přečitelných, jsou to upomínky na události krvavé, vraždu, zabití, neb náhlou smrtí jinou, jednotlivci se přihodilou. Předměty neb při něm na plotně vytesané, naznačují čím asi ten neb onen ze světa šel, také někdy snad jeho povolání. Kříže jsou skoro vesměs na hlavách velmi poškozené, buď vlivem povětrnosti, nejčastěji však hrubou rukou lidskou; vždyť se jich málo kdo dnes ještě povšimne. Mládež nejni k tomu vedena zbožný cit projevívati a památek archeologických, ač mladších, u nás předceš jen vzácných, si vážiti!

Sebral jsem tu v knížku na památku výkresy křížů okolí velkostatku Mirešovice, o kterých jsem se dozvěděl; zajel jsem vždy na místo samé a přesně dle skutečnosti měřil, kreslil a maloval; lidé všude poučoval, aby si památek těch vážili a je zachovaly. Mnohý kříž v drn zarostlý jsem vyzdvihnouti a řádně postavití nechal - o upravení některého se majitel sám ujal. Ještě podotýkám, že kříže ty jsou zvláštností krajiny naší. Vilém Richlý

1. Mirešovice. Velkostatek. Plotna žulová s křížem ve jihovýchodním rohu zahrady zámecké, spíše hned za zdi při poli, v zemi zalehlá. Ovčák prý syna z boje se v noci navracejícího a oknem do ovčína se ubírajícího, drževe za zloděje, zde zastřelil. Výška 78 ctm; šířka 50 ctm.
2. Mirošov. Ves. Na návsi, mezi kostelem a školou. Byl celý v zemi zalehlý; nechal jsem vykopatí a postavití. Výška 95 cent; šířka 58 ctm.
3. Jedlov. Na pravé straně cesty vozové ku „Kocandě“ a k Boršovu. Kříž žulový, povalený, nechal jsem na mez patřičně postavití. Výška 1 metr; šířka 84 ctm.
4. Dušejov. V pastvišti, při cestě do Boršova, na levé straně, již při hranicích. Opáčná strana má ten samý kříž. Výška 92 ctm; šířka 50 centm. Povalený nechal jsem postavití.
5. Dvorce. U prostřed vesnici, při louži. Výška 65 ctm; šířka 57 ctm.
6. Cejl. Při škole na zdi podepřený. Výška 115 centm; šířka 36 centm.
7. Cejl. Na mezi při rozcestí z Cejle do Dvorcích a do Mirešova. Na zadní straně rýha 3 ? cent. hluboká. Výška 70 centm; šířka 40 centm.
8. Hojkov. Hned za vsí, na rozcestí do lesa a do Mešnice. Výška 85 ctm; šířka 58 ctm.
9. Opatov. Při škarpě, pravé strany silnice ku Zbilidem, nedaleko hranicích. Na straně zadní též kříž zaříznutý, bez kopí. Výška 85 ctm; šířka 60 ctm.
10. Hosov. Morava. Pod Hosovem, směrem k Mirešovu na rozcestí k Ranžírovu, v mezi. Výška 70 ctm; šířka 58 ctm.
11. Hosov. (Morava). Hned za vesnicí; vedle muka Boží; na levé straně silnice k Jihlavě. Výška 48 ctm; šířka 60 ctm.
12. Hosov. (Morava). U prostřed vsi, pod kapličkou, leží na sklepě povalený. Okolí veliká nečistota. Výška 68 ctm; šířka 48 ctm.
13. Hladov. Nachází se ve vesničce při silnici, při samé zdi č. 6. Plotna byla letos vyzdvížená, písmo, kříž a sekyra očerněná. Výška 83 ctm; šířka 84 ctm.

14. Hladov. Směrem východním od Hladova, na pastvině; byl v drně zarostlý, nechal jsem postavit. Vrány vybírající, spadnuv ze stromu se prý zde zabil. Výška 76 ctm; šířka 52 ctm.
15. Miličov. Za vesnicí, hned za sušárnou na pravé straně cesty vozové do Jankova v tarase zarovnaný. Práví se, že zde ženská od býka obecního byla zabita. Výška 54 ctm; šířka 57 ctm.
16. Miličov. Neobyčejný kříž hraniční mezi Miličovem a Větrným Jenikovem, při panské pastvině – ondy les. Délka jednotlivých rýh 22 ctm.
17. Jiřín. Z Jiřína proti Německé Vyskytné, při vozové cestě, na levé straně, leží na mezi, zarostlý. Výška 100 ctm; šířka 46 ctm.
18. Německá Vyskytná – Jihlava. Mezník č. 55 mezi lesem Jihlavským (Kaple - Šulakovska) a lesem NěmeckoVyskytenským; leží povalený v příkopě. Přijde se tam od Frůhaufového mlýna. Výška 123 ctm; šířka 50 ctm.
19. Jihlava. Stojí na pastvině u Jihlavi, směrem k Hosovu na levé straně silnice a k hrázi rybníku; při „katových loukách“. Výška 47 ctm; šířka 62 ctm.
20. Za vesnicí, na levé straně silnice k Novému světu; asi v polovině kopce, na polní mezi. Výška 69 ctm; šířka 42 ctm.
21. Cerekvice dolní. Na pravé straně silnice k Batelovu, hned při škarpe, již nedaleko hranicích Batelovských. Výška 100 ctm; šířka 56 ctm.
22. Pelhřimov. Při levé straně silnice k Vlášenci, hned za městem za kostelem Kalvarií. Zadní strana popsána, nepřečitelné. Výška 90 ctm; šířka 46 ctm.
23. Jindřichův Hradec. Konec města, na straně pravé silnice Pražské, blíže mostu přes Nežárku. Výška 70 ctm; šířka 46 ctm.
24. Spělov. (Morava.) Za Spělovem, před poslední chalupou na pravé straně silnice, vedoucí do Batelova. 18 20/6 93. Výška 90 ct. šířka 57 ct.
25. Šimanov. Za lesem „Mordovny“ při cestě vozové k Šimanovu na straně pravé. 18 28/9 93. Výška 60 ct. šířka 38 ct.
26. Michalovice. Na levé straně silnice od Květinova k Michalovici; před vesnicí, při pěšině k Německému Brodu. Výška 72 ctm šířka 52 ctm.
27. Maříž. (Na Moravě). Pod loveckým zámekem, při cestě vozové do panských lesů. 18 20/8 94. Výška 72 ctm; šířka 52 ctm.
28. Slavonice (Na Moravě). Když se jde z Bulíkova k Slavonici, před městem na levé straně hráze rybníka velkého, vysušeného, přes který silnice vede. Výška 78 ctm. šířka 60 ctm.
29. Pelhřimov. Při silnici k nádraží vedoucí, při rohu hřbytova, na zeď podepřený. Výška: 84 ctm. šířka 48 ctm.
30. Pelhřimov. Při silnici k nádraží vpravo v drně zarostlý. Výška 110 ctm; šířka 80 ctm.
31. -
32. Pelhřimov. Podepřený o roh zdi kostelíčka při hřbytově. Výška: 110 ctm. šířka 70 ctm.